

ADEVĂRUL

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 16.— cor.
Pe 1/2 de an . . . 8.— "
Pe trei luni . . . 4.— "
Un număr 30 flori.

Abonamentul la mai multe
exemplare pe un an 12.— cor.
Pentru străinătate:
Pe un an . . . 24.— cor.

ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Apare în fiecare Duminecă.

Ori-ce scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVĂRUL“
SIBIU, STRADA ROSENANGER NR. 14.

Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri ieftine.

Triumful socialismului.

La început eră ideia. Și ideia eră dreptatea divină. Puțini o înțelegeau atunci și mai puțini o urmau. Stătea ideia ca un soare fix, stătea înconjurată din toate laturile de troienii înghețați ai prostiei omenești. Și astfel trecură veacuri. Dar în decursul vremii ideia născută din necesitățile evoluției sociale și bazată pe cunoștințele științei moderne, răspândea tot mai multă căldură, tot mai multă lumină în jurul său. Incepură a se desgheța troienii ignoranței omenești și lumea uită și nedumerită privea spre noul fenomen. Și așa cu timpul se făcu lumină deabinele, iar omul rob și ținut în întunec începă a-și da seama de starea în care se află și de tot ceace îl înconjură. La lumina ideii observă omul toate nedreptățile, toate grozăviile și toată mizeria ce-l înconjură. Observă că toate acestea nu sunt hărăzite nici de Dumnezeu nici de Diavol, ci sunt tot atâtea produse ale sistemului social, care sistem n'a fost și nici nu va fi vecinic.

Și devenind odată omul în clar cu situația lui, dându-și seamă de împrejurările între cari trăiește, înțelegând rostul vieții și izvorul relelor înțelese și ce avea de făcut spre a se elibera. Astfel ideea luă ființă. Gloatele mari, nenumerate ale celor asupriți începură a judeca și a porni pe-o cale nouă. Treptat, treptat se adunară tot mai mulți laolaltă și cu puteri unite se nizuiau spre ținta arătată de ideie, spre transformarea sistemului social nedrept și urgisit și spre înfăptuirea unei lumi noi așezate pe dreptate și egalitate.

Dar se porni atunci luptă aprigă între apărătorii orândueii celei vechi și între propovăduitorii noului ideal. Lupta eră neegală. Deoparte stăteau robii neînarmați și neîndemânatici, iar de alta stăteau batalioanele bine echipate și bine instruite ale stăpânilor. Se dedeau lupte grozave, se vărsau șiroaie de sânge și de lacrimi, iar lupta nu se mai termina. Ceata robilor plătea neasămănat de scump orice pas de înaintare. Și cu toate astea înaintă. Zi de zi da atacuri asupra cetății sistemului social și ori câte înfrângeri suferea, nimic nu o descurajă. Oastea robilor creștea și se îngroșă mereu și în fine îi reuși să se apropie tot mai mult de țelul său. Cetatea asediată începă a se destrăma. Zidurile ei începură a se prăbuși în fața loviturilor. Ici-colea prin spărturile zidurilor, robii străbătură deja în lăuntrul clădirii. Și lupta se da tot mereu și tot cu mai multă îndârjire. Rezultatul ei să prevadă azi și să știe că cetatea mândră și sfidătoare a vechiului sistem nedrept și hidos, va fi în fine cucerită de acei ce-o asediază și de acei ce luptă pentru o nouă viață și o nouă îndrumare a lumii cele vechi.

Astfel se arată azi situația și fericiți suntem noi, cărora ne-a fost dat să trăim în epoca aceasta mare și să ne bucurăm de triumful acelei idei mari și sfinte, care ne dă putere de luptă și de rezistență, care singură dă conținut vieții noastre, de triumful socialismului.

Ioșif Jumanca.

1 Maiu.

E primăvară... Pădurile nverzite, cântecul ciocârliei și câmpiile colorate de flori mirositoare vestesc că e zi de sărbătoare. Cerul este înorat încă și posomorât amenință cu revărsarea furtunii asupra capetelor noastre. În unele părți zăpadă rece aruncă asupra pădurilor de curând înverzite, asupra florilor colorate și ciocârlia se ascunde în buturugă alun-gată de viscolul rece. Dar nici codrii nici ciocârlia și nici florile arse de zăpadă nu disperă, căci la orizont văd o crăpătură de nori prin care pătrunde o rază de soare. Această rază, acest petec de senin sunt dătătoare de speranță și ființele prigonite de soartă știu că norii negrii cu zăpada-lor rece este ultima scuturare a iernei muribunde, e ultima lovitură pe care trecutul o dă viitorului.

Dupăcum florile nu se lasă zdrobite de ultima zăpadă a iernii rece și posomorâtă ci cu energie își ridică foile de sub zăpadă, dupăcum cântecul ciocârliei nu este amuțit de vântul rece din Aprilie, tot așa nici muncitorii nu trebuie să-și piardă speranța în viitor, oricât de mult ar fi persecutați de legile excepționale,

oricât de neagră li se pare viața în momentele de față.

1 Maiu este raza de soare ce se arată la orizont. Această sărbătoare universală este ciocârlia al cărei cântec spintecă norii negrii și amenințătorii. Murmurul izvoarelor ce curg printre arborii cari încep să înverzească, farmecul florilor ce împodobesc câmpia vestesc viața. Viața este o victorie asupra morții precum viitorul este victorie asupra trecutului.

E adevărat că la rădăcinile arborilor și florilor fermecătoare încă mai spumegă sângele multor frați de-al noștri. E adevărat cu tunurile continuă să ucidă sute de oameni în fiecare zi, e adevărat că multe bunuri omenești sunt distruse cu aceeași ușurință ca și până acum, e adevărat că adierea vântului de primăvară încă n'a uscat lacrimile văduvelor și orfanilor. E adevărat că reacțiunea își ridică capul când ici când colo, iar unde n'a fost trântită se ține tare sprijinindu-se de orice stâlp, fie el chiar putred, numai ca să predomină. Dar toate astea nu trebuie să descurajeze pe muncitori, nici pe acei cari au crezut că prin prăbușirea celor patru imperatori europeni s'a prăbușit toată reacțiunea, tot barbarismul și acum constată că s'au înșelat.

Omule, nu disperă. Tu care ai fost instruit ca să ucizi pe semenii tăi, care ai creat atâtea instrumente eucigătoare, care ai maltrat și batjocorit pe proprii tăi frați, care ai persecutat în mod barbar pe ceice voiau să te desrobească, Tu care ai brădat globul pământului cu tranșee la ordinul altora, la porunca dușmanilor Tăi, Tu care Ți-ai alungat o parte din asupritori și Ți-ai rupt câteva lanțuri ce-ți încovoiau trupul — nu disperă. Oare nu vei fi în stare să-ți continui opera de eliberare, oare nu vei fi în stare să crezi în locul instrumentelor distrugătoare instrumente producătoare? Oare nu vei fi în stare ca în loc de uciderea semenilor Tăi să ucizi nedreptatea? În loc de nimicirea bunurilor nu vei fi în stare să distrugi templul păcătos al robiei?

O, da! 1 Maiu marea sărbătoare a muncitorimeii internaționale, primăvara cu paserile ei, cu farmecul florilor încântătoare, cu adierea zefirului imbalzat dovedesc că întunerecul trecutului e pe sfârșite, că viitorul este al nostru al clasei muncitoare. Să serbătorim deci ziua de 1 Maiu ziua primăverii noastre. T. A.

Pentru „Adevărul“ zilnic.

Bonurile lansate de redacția și administrația „Adevărului“ sunt gata. Au subscris până acum la împrumut 18 tovarăși o sumă de 2000 lei.

Am promis ca dela 1 Maiu „Adevărul“ va apare zilnic. Aceasta însă a întâmpinat nu numai greutăți materiale ci și tehnice. Trebuie aranjată și o tipografie unde să se tipărească gazeta zilnică, de aceea apariția zilnică a foii va suferi oarecari întârzieri. Dar în cel mai scurt timp posibil se va face. Rugăm deci pe toți tovarășii să subscrie cât mai în grabă la împrumutul „Adevărului“ ca să putem înlătura toate piedecile pentru a putea scoate o gazeta bine redactată și bine prezintată.

Mai rugăm pe toți abonații și cetitorii noștri să ne scrie cari voiesc să se aboneze la „Adevărul“ zilnic pentru a ști câte foi să tipărim, aceasta având în vedere scumpetea hârtiei. Acei tovarăși cari au subscris la împrumutul „Adevărului“ nu trebuie să ne mai scrie, căci știm că dacă nu le-ar trebui foaia zilnică n'ar sprijini acțiunea. Deci acei cari nu subscriu la împrumut sunt rugați a ne anunța că se abonează la foaia zilnică.

Emisiune de 3000 bonuri à 25 Lei.

Replătibile în doi ani cu 10% interese.

Până acum s'au făcut următoarele notări:

Tov. Ioșif Jumanca . . .	20 bonuri	500 Lei
„ Ioan Flueraș . . .	20 „	500 „
„ Ioșif Ciser . . .	10 „	250 „
„ Teodor Moga . . .	4 „	100 „
„ Ioșif Receanu . . .	4 „	100 „
„ Tiron Albani . . .	2 „	50 „
„ Matei Scherer . . .	2 „	50 „
„ Teodor Simu . . .	2 „	50 „
„ George Budean . . .	2 „	50 „
„ Nicolae Goguță . . .	2 „	50 „
„ Ana Goguță . . .	2 „	50 „
„ Traian Goguță . . .	2 „	50 „
„ Mărioara Goguță . . .	2 „	50 „
„ Eugenia Goguță . . .	2 „	50 „
„ Ilie Bunea . . .	1 „	25 „
„ Teodor Clora . . .	1 „	25 „
„ George Stenese . . .	1 „	25 „
„ Alexandru Urlățan . . .	1 „	25 „

Total . 2000 Lei

Un articol nu l-a admis cenzura!

Problema evreiască.

De Emil Isac.

În noul stat român — să sperăm în statul *democratic* român — problema evreiască va deveni una dintre cele mai grele, dacă actualii conducători ai destinelor românești nu vor găsi o soluțiune, care să îndestulească și pe evrei și să satisfacă și emfazei naționaliste, care — har Domnului! — înfierbântă azi crierul fiecărui român. În noul stat român, prin anexarea provinciilor basarabene, bucovinene și ardelenene, a 18-a parte a populației va fi jidovimea. Incontestabil că prin calitățile ei distinse comerciale, prin inteligența rasei și prin educația sa materialistă jidovimea în România va avea rol de frunte în comercialismul românesc. Și de netăgăduit este, că dacă statul român nu-și va schimba politica guvernelor anterioare în chestiunea evreiască, dacă junckerii și militaristii și șovinistii români vor urma și vor proferă vechea lor conduită antisemită, jidovimea din România nu va fi spre folosul statului român, ci ea va încerca prin toate mijloacele ca să discrediteze în străinătate regiunea puțin norocoasă a românismului, mi se va răspunde cu vechea sofistărie. Știu și constat cu durere, avem și azi, mulți și neadormiți antisemiți. Antisemitismul științific propagat de pe catedră nu este mai infim ca valoarea, decât huligonismul care scuză pogromul din Sadagora. Noi, oamenii noi ai României și îndeosebi socialiștii suntem responsabili pentru ceea ce se întâmplă în țara noastră, căci pe noi ne trage la răs-

pundere atât străinătatea cât și conștiința noastră. Și noi, oamenii noi ai României susținem sus și tare, că *problema evreiască* nu este problema internă a țării noastre, ci chiar prin enorma ei importanță ne va sili ca să recunoaștem controlul european și să nu ne fie rușine, să acordăm aceleași drepturi jidanilor, pe care, bazându-ne pe un tradiționalism ridicol, le-am cucerit înși-ne. Ar fi o rușine a secolului în care trăim și ar fi o ipocrizie a statului român, să nu se folosească de toate mijloacele pentru a câștiga simpatia opiniei europene și pentru a nu încerca, să împace irendentismul intelectual evreiesc, care nouă, misionarilor din străinătate ne face atâtea dificultăți. Dacă statul român se va propăși pe temelia democrației adevărate și va acorda tuturor indivizilor ce-l locuiesc drepturi fără de considerație la sex, rasă și confesiune, ofensivele Pressbureau-lui din Kopenhaga condus de doctorul Berger, plânsorile lui Klatzkin, Berl Locker, Dr. B. Götschl, Dr. Chaim Weissmann, Nahum Sokoloff și Nuzisckin nu vor mai emoționa politica europeană din Viena până în Versailles și ura oarbă întemeiată ori exagerată a evreilor față cu noi va slăbi într'un singur interes de cauză, și statul român va putea da dovadă de maturitate și nu de intoleranță șovinistă, care azi a derutat irevocabil.

Doresc din inimă, ca guvernul român să asculte dorința mea, care este dorința tuturor elementelor pacifiste și să grăbească a trece în revizie vechea sa poliță față cu problema jidovească și să o considere și pe aceasta ca pe una, fără a cărei rezolvare în organismul românesc va băntui cangrenă arzătoare.

Insemnări.

Serbătoarea noastră.

Clasa domnitoare cu ajutorul privilegiilor și a hărăzit 365 de sărbători pe an. Era creștină și asigurată și pentru robii câteva sărbători pe cari capitalismul le-a răpit dela robii săi. Robii umindu-se, cu dela sine putere și-au făcut și ei o zi de sărbătoare pe an: 1 Maiu.

Stăpânitorii prin sărbătoare înțeleg petrecere, iar prin petrecere mâncare, beutură și desfrâu. Și în sărbătorile prescrise de religia creștină se permite și muncitorilor să bea și să mănânce dacă au ce. Iar dacă nu, să viseze friptură, cozonaci și vin...

Și sărbătoarea noastră 1 Maiu este o sărbătoare hrănitoare. Dar nu a stomacului ci a creierului, a sufletului. În ziua de 1 Maiu muncitorii părăsesc fabricile și minele împuțite și iasă la aer curat în pădure, în mijlocul naturii inspiratoare de sentimente și nobletă... și acolo țin conferințe, prelegeri educative. De când proletariatul s'a organizat pe baza luptei ae clasă și a devenit conștient nu se mai îmbată în zi de sărbătoare. Ci în loc să cumpere alcool otrăvitor, mai bine cumpără o carte și învață din ea ceea ce nu l-a învățat școala pe care n'a văzut-o numai pe din afară sau foarte puțin timp pe dinlăuntru.

În ziua de 1 Maiu muncitorii își procură o insignă roșie, pe care o pune în piept în semn demonstrativ în contra sistemului social capitalist. Iar cu gologanii ce să adună pentru aceste insigne se cumpără cărți și se formează biblioteci în fiecare localitate. Muncitorii cetind aceste biblioteci se vor cultiva și vor învăța cum să lupte cu rezultate mai bune pentru transformarea societății din societate capitalistă plină de nedreptăți, în societate socialistă mai dreaptă și mai fericită. Muncitorii socialiști nu urmează pilda stăpânitorilor cari se folosesc de sărbători pentru a mânca; ei se folosesc de unica lor sărbătoare pentru a-și îmbogăți mintea.

Am crezut că nu am inimă. Dar constat că am și că inima nu e bună pentru mine. Omul pare bătrân din cauza ei și în momente critice îi strică cariera. Oamenii fără inimă își fac carieră frumoasă.

ALEXANDRU PETŐFI

APOSTOLUL.

TRADUCERE DIN ORIGINAL DE ȘT. O. IOSIF.

(Sfârșit.)

30

Publicarea sfârșitului Apostolului nu l-a permis cenzura. Il vom publica după schimbarea situației.

I Maiu și minerii.

Cea mai mare parte a muncitorilor mineri acum serbează pentru a doua oară ziua de *I Maiu*. Nu din vina lor. Clasa stăpânitoare din vechea monarhie nu le-a dat voie să serbeze această zi măreață. De mult, foarte de mult muncitorii mineri simt trebuința organizării, a luptei pentru îmbunătățirea vieții, nevoia ca în rând cu ceilalți muncitori să lupte pentru dărâmarea acestei alcătuiți sociale nedrepte și înfăptuirea societății viitoare. Dacă până acum n'au făcut o în corpore, în masă la lumina zilei, am spus-o, nu din vina lor.

Acum însă când această posibilitate o au trebuie să o serbeze demn și măreț așa cum întreaga muncitorime din întreaga lume o serbează. Ce este ziua de *I Maiu* pentru muncitorime? este o stațiune unde ne oprim pentru un moment ca să ne uităm înapoi la drumul care l-am făcut până acum, la revindicările pe cari le-am cucerit, la greutățile cu cari am luptat pentru aceste revindicări. Și totdeauna a privi în viitor, a vedea de ce reforme mai avem trebuință, ce arme să întrebuințăm pentru cucerirea lor și a ne număra pe noi înșine câți suntem aceia cari dorim o lume nouă.

I Maiu nu e numai o sărbătoare a noastră aci: în ziua asta toți muncitorii din întreaga lume pun ciocanul jos aducându-și sărăcia, mizeria, bolile în stradă să le arate lumii întregi, să arate că în societatea de azi e o mare nedreptate, că acei cari muncesc nu au ce mânca, sunt goi, desculți și bolnavi, pe când ceice nu mișcă un pai dela locul lui au totul ce le trebuie. Și încă mai mult decât le trebuie, căci risipesc cu amândouă mâinile, cu amantele, petrecerile, cu vinul și șampania bogățiile produse de milioanele de flămânzi și desculți.

I Maiu deci o zi de protestare generală a întregului proletariat din lumea întreagă, e o zi în care ne numărăm forțele azi în care ne uităm în trecut și privim spre viitor. Vouă mă adresez acum minerilor, uitați-vă împrejurul vostru, la viața voastră de toate zilele, la organizațiile voastre și întrebați-vă ce ați făcut și uitați-vă ce mai trebuie să faceți. Mai este vreun muncitor miner ne organizat încă? Dacă este atunci ținta trebuie să ne fie aceea să nu ne odihnim să nu stăm în loc un moment, până ce nu toți minerii vor fi organizați. Dacă asta nu-i destul. Nu trebuie să fim numai uniți, trebuie să fim și conștienți și atunci nu trebuie să rămâie un băieș care să nu fie abonat la „Adevărul”, care să nu cetească broșurile și cărțile edate de mișcarea socialistă. De sute de ani de zile ne-au hrănit cu literatura putredă a societății de azi. Rezultatul uitați-vă la voi, la familiile voastre, la viața voastră și atunci nu trebuie să vi-l mai spunem că-l vedeți singuri. Muncitorii băieși au întârziat în lupta cea mare a proletariatului, de aceea acum trebuie să lucreze cu forțe îndoite ca să se poată ridica la nivelul celeilalte categorii de muncitori, la nivelul tovarășilor mineri din Anglia, Franța și Germania, s' ajungă din urmă celelalte organizațiuni în disciplină, în conștiență, în putere și solidaritate.

Deci dacă așa de mult avem de făcut, fiecare moment ce-l pierdem e o crimă față de noi și de cealaltă muncitorime. Să nu pierdem timpul. La lucru tovarășii!

Dacă astăzi nu putem lucra așa cum am voi, pentru că împrejurările nu ne lasă, asta nu înșamănă aceea că trebuie să stăm pe loc, lucrăm așa cum putem, dar trebuie să lucrăm. Eu sper că muncitorilor băieși nu le trebuie multe vorbe, viața ce o trăiesc îi învață, că altă scăpare nu este decât organizarea, cultura și lupta.

Să nu uitați un moment cuvintele marelui nostru învățător Karl Marx: „Muncitorii în lupta lor n'au de pierdut decât lanțurile”.

Ioșif Ciser.

Gândirea este una din cele mai nesădntoase lucruri din lume și omul tot așa ușor moare din cauza aceasta ca și de orice altă boală (spune un scriitor francez). Se vede că de aceea eugelă sameni atât de puțin, dar logic aproape de loc nu cugetă. Mai bine preferă să moară de orice boală numai de boala cugetării nu.

Trupele române au înaintat pe toată linia.

După cum am anunțat în Nr-ul precedent în săptămâna trecută au avut loc ciocniri între trupele române și gărzile maghiare. După aceste ciocniri a urmat o ofensivă generală a armatei române care a înaintat cu o iuțală extraordinară pe întreg frontul. Au ocupat orașele Oradea-Mare, Sătmarul și pe când scriem aceste rânduri probabil a căzut și Debretinul.

Din comunicatele oficiale reese că trupele române au făcut numeroși prizonieri, au capturat mult material de război și au cauzat mari pierderi inamicului, pe când românii au avut pierderi neînsemnate.

Dela conferința păcii.

Pe lângă multele comisii ale conferinței păcii din Paris se află și una, care se ocupă cu regularea treburilor muncitorești. Ea se cheamă comisia muncii. Comisia aceasta și-a înaintat conferinței păcii propunerile sale.

Aceste propuneri sunt:

I. Să se înfăptuiască o comisie permanentă internațională, care să reguleze pretutindenea munca.

II. Să fie trecute în tratatul preliminar de pace următoarele două puncte:

1. Nici după drept și nici de fapt munca omului nu poate fi asemănată cu o marfă sau cu un articol de negoț.

2. Dreptul de asociație și coalizare (întovărășire) este garantat funcționarilor și muncitorilor, pentru orice scopuri cari nu sunt contrare legilor.

3. Nici un copil nu poate fi primit la muncă, în industrie și comerț, înainte de 14 ani, pentru ca să se poată desvolta trupestă și să poată merge la școală. Băieții și fetele între 14 și 18 ani nu vor putea fi folosiți decât la o muncă potrivită cu puterea lor trupestă. Instrucția lor generală și profesională (a meseriei) trebuie să le fie asigurată.

4. Fiecare muncitor are dreptul la o plată, care să-i îngăduie o viață cumsecade, așa cum o cer vremile și împrejurările din țara lui.

5. Salariile (plățile) să fie deopotrivă de mari pentru bărbați și femei, când au să îndeplinească acelaș lucru.

6. Dumineca să nu se lucreze de loc. Dacă în unele întreprinderi trebuie să se lucreze Dumineca, atunci lucrătorii vor avea în săptămână o zi liberă.

7. Munca are să fie de 8 ore la zi.

8. Muncitorii străini se vor bucura, în toate țările, de un tratament egal cu cei ai țării respective.

9. Toate statele își vor face un serviciu de inspecție a muncii, pentru a asigura ducerea la îndeplinire a legilor și regulamentelor. Din serviciul de inspecție vor face parte și femei.

Cenzura.

„Socialismul” scrie:

„Nu ne am închipuit niciodată că cenzura ne va proteja. Dimpotrivă! Cunoaștem mentalitatea celor mici, cari, la adăpostul celor mari, capătă curaj. Cenzorii sunt curajoși. Dar curajul cu care își bat joc de orice normă, și împotriva căruia toate zierele protestează, se transformă față de noi în rea credință.

„Dacia” publică un apel al lui Anatole France. A doua zi îl reproducem și noi după „Dacia”. Cenzura ni-l taie. La protestările noastre domnul cenzor, ne răspunde că din greșală s'a permis în „Dacia” apelul, și că în celelalte gazete va fi de-acum cenzurat. De aceea ni l-a cenzurat și nouă.

Astăzi însă, a treia zi, găsim în „Izbânda” apelul pe care „Dacia” îl publicase și pe care nouă cenzura ni l-a tăiat.

Asta e bătaie de joc.”

Așa am pățit și noi, se vede că ce e permis cânelui nu e permis câțelului.

Măsuri contra boalelor venerice.

Resortul ocrotirilor sociale al Consiliului dirigent văzând furia cu care se întind și bântue boalele lumești în urma războiului, a hotărât înființarea unui *ambulatoriu policlinic*, unde să se poată cură (vindeca) diferitele boale de cari suferă omenirea și mai ales clasa muncitoare. În acest ambulatoriu se vor cură între altele morburii și boalele venerice, ca blenoragie (tripper), ulcus moale (șancăr) și sifilis (boală de sânge) etc.

Acest ambulatoriu clinic va avea filiale în toate orașele din Ardeal și are menirea de a vindeca boalele mai sus notate și la acei indivizi cari nu au posibilitatea de a merge în spital, ci vor umbla regulat seara sau dimineața la ambulatoriu și pe urmă își va putea continua viața în regulată, bine înțeles respectând cu strictețe ordonanța medicului.

Resortul se va îngriji ca în fiecare ambulatoriu din provincie să fie câte un medic specialist cum este la Sibiu profesorul Dr. Fischer care conduce centrala ambulatoriului.

Scriem aceste rânduri ca să clarificăm pe muncitori, cari fiind crescuți în morala societății capitaliste, cred că este rușine a fi bolnav și a te arăta medicului spre vindecare. Boala este o nenorocire atât pentru individ cât și pentru societate iar nu o rușine. În cel mai bun caz este rușinea sistemului social care a creat posibilitatea îmbolnăvirii și imposibilitatea vindecării. Societatea capitalistă cu moravurile ei paradoxale și cu prostituția sprijinită de stat și înainte de războiu a dat un mare contingent de sifilitici și venerici. În urma războiului european acest contingent de morboși venerici s'a înzecit. Bărbații au fost scoși din sânul familiei lor, duși la fronturi timp îndelungat și au fost siliți a trăi o viață sexuală neregulată abuzând de femeii pierdute, apoi au fost risipiți prin diferite orașe unde boalele erau mai răspândite și așa s'au infectat și reintorcându-se acasă și-au umplut și familia. Iar pe satele lipsite de bărbați au fost plasați prizonieri de războiu cari de asemenea au trecut prin toate ocaziile îmbolnăvirilor și acești prizonieri au legat relațiuni cu femeile a căror soți erau pe câmpul de luptă. Astfel molipsirea a devenit generală și gura lumii este rea și ființele căzute în nenorocire își ascund boala crezând că se va vindeca și dela sine. Dar asta nu e așa. Aceste boale odioase și periculoase nu se vindecă niciodată dela sine, ci se tot întind ruinând pe om fizicește și moralește. De aceea recomandăm tuturor bolnavilor, bărbați sau femei, să lase rușinea laoparte și să consulte medicul din ambulatoriu ce se înființează, fie că suferă de o boală proaspătă, fie învechită. Să nu neglijeze sau să ascundă boala că singură nu se vindecă și viața unui om bolnav nu e o viață, numai chin. La om sănătatea este mai întâi de toate și știind că numai într'un corp sănătos poate exista un suflet sănătos să căutăm cât mai repede a ne vindeca de boalele molipsitoare, aceasta nu numai în interesul nostru ci în interesul familiilor noastre și a omeniei întregi.

Un articol sters de cenzură!

Plângerea unui invalid.

„On, Red! Imi dați voie a vă comunica cum sunt tratați și favorizați negustorii scăpați în cursul războiului și despre dreptățile ce să fac acestor oameni.

Relativ la întâmplarea mea, eu am avut o prăvălie în Sibiu, în cursul războiului mi s'a întâmplat că în locuința mea s'a găsit un ziar din Regatul român și din cauza aceasta eu am fost forțat a-mi închide prăvălia plus alte multe neplăceri suferite. Servind și ca soldat, în tot decursul răzbelului, invalid.

Dar după desrobirea neamului am crezut că s'a sfârșit și suferințele mele. Dar cu durere observăm căi invilizii și astăzi trebuie să suferim mizerie.

Văzând situația schimbată spre bine credeam că mi se va face dreptate și mie; am cerut să mi se dea în arândă restaurantul din gara Sibiu. Dar ne existând nici acum dreptate a devenit și restaurantul mijloc de speculă. A venit un capitalist la On. Consiliu Dirigent, care a găsit de bine ca să fie predat aceluia, care va da mai mult. Nefăcând socoteala că în astfel de local nu trebuie căutată speculă, căci arândă mare poate da unul dintre aceia care a speculat și care urmărește specula. Fiind arândat în curs de 22 ani cu suma de 1200 cor. sub administrația maghiară astăzi însă s'a urcat la 10.200 cor. nefăcându-se nici o socoteală, că în ce mod va putea respectivul scoate această sumă plus alte spese ce mai sunt.

Făcând cu aceste afaceri numai nenorociri comercianților săraci și devenind ca de aci înainte să rămână tot sub apăsarea capitalistă. Neavând nici o speranță căci Consiliul Dirigent îi va sprijini. Vă rog spuneți ce avem noi de făcut dacă începutul este astfel? Vorbindu-se căci în alte state să ajută invalizii și cu capitaluri pentru a putea progresa. Nouă din contră ni-se deschide drumul spre mizerie.

Toate acestea le pot documenta cu martori și cu date.

Sibiu, la 25 Martie 1919.

Maxim Macarie.

Necunoscând situația nu facem nici un comentariu, așteptăm ca cei în drept să răspundă.

ȘTIRI.

— **Obiceiuri vechi dăunătoare.** Multe obiceiuri vechi ale poporului nu numai că nu sunt folositoare, dar sunt foarte păgubitoare. Obiceiurile vechi superstițioase sunt sprijinite cu multă trudă de biserică. Această instituție care pe timpuri a fost un scut al limbei și al cultului aztazi a devenit o instituție unde se propagă superstițiile (boscoanele) cari nu numai că n'au nimic comun cu adevărata religie creștină dar e chiar contra acesteia. Așa e de pildă ținerea în mână a lumânărilor aprinse în biserică tixită de mulțime unde adeseaori oamenii își dau foc la haine și apoi în loc să stingă focul o iau la fugă producând panică grozavă. Cazurile sunt nenumărate. Obiceiul de a împușca la Biserică în timpul liturghiei de asemenea se ține de aceste superstiții. Cu ocazia serbărilor Paștelor s'a întâmplat o astfel de nenorocire la biserică gr. or. din Făgăraș tocmai în timpul liturghiei. Conform obiceiului, tânărul George Savu a umplut un aparat foarte primitiv, un fel de pluă de tuciu, cu praf de pușcă, îl astupă cu un dop de lemn și apoi îi dă foc. Explodând praful aruncă dopul în aer și produce o detonatură ca de tun. Dar după mai multe împușcături de acestea în curtea bisericii, s'a întâmplat că instrumentul s'a slăbit și la următoarea împușcatură s'a despicat întreg aparatul lovind pe tânăr în urechea stângă așa de grav, că după o suferință de câteva ore a murit. Explosia a rănit și pe alt om în picior. La ce trebuiau executate aceste obiceiuri periculoase? Altă cale nu găseau ei de a da de știre lui Dumnezeu în biserică acum se laudă numele lui

Oare mult timp vor mai fi înșelați oamenii în buna lor credință de fariseii cari fac comerț din religie. Ar fi timpul ca oamenii să-și deschidă ochii. Rap.

— **Încă o victimă a proprietății private.** Bancherul Leon Cöller din București a fost asasinat în prăvălia sa de către un necunoscut, care l-a jefuit apoi de comorile adunate cu multă bătaie de cap. Poliția caută pe hoțul ucigaș, dar până acum nu i-a dat de urmă. Dela câți oameni a tras el camătă mare până s'a îmbogățit ca apoi și el să cadă victimă setei de avere a unui bandit. Proprietatea privată este cauza și motivul nedreptăților și omuciderilor. Deci nu este deloc o garanție a fericii.

— **Statele neutrale vor intra în Liga națiunilor.** Lordul Robert Cecil a făcut declarația că țările neutre și mai cu seamă Spania vor face parte cu siguranță din Liga națiunilor. Că deasemenea socotește că blocusul trebuie să se ridice cu cât mai de grabă posibilă.

— **Reforme sociale în Italia.** Guvernul italian continuă realizarea unui vast program de reforme sociale privind toți cetățenii. După punerea în execuție a proiectelor caselor populare pentru care guvernul depune un prim capital de 500 milioane, un decret lege prevede un ansamblu de măsuri în vederea garantării unei pensii muncitorilor bătrâni. După acest decret lege, funcționarii statului vor contribui la asigurarea acestor pensii. Vărsămintele lucrătorilor vor varia între 50 centime și 3 fr. pe chenzină. Concursul statului va fi până la 100 lei anual de pensie. Pensunile vor varia între 23 la sută și 2 treimi din salariu după anii serviți și vărsăminte.

— **Deschiderea parlamentului din Budapesta.** — Bolșevicii din Budapesta — s'au întrunit în luxosul palat al Parlamentului în prima lor ședință. Ca președinte a fost ales Bokányi Dezzó, care a deschis ședința cu următoarele cuvinte: „Am distrus în urma noastră toate podurile, deci nu putem merge numai înainte!” După aceasta și-a ținut expozerul comisariul de externe Kun Béla spunând: „În primul rând mulțumesc deputaților proletari adunați aici, apoi politicienilor ruși, car după multe lupte grele au dus la izbândă cauza noastră. Declar sărbătorește, că noi ne am întemeiat țara pe baza internaționalismului și patria noastră va fi patrie iubitoare pentru toți proletarii lumii. Avem nevoie de o armată puternică și sfatul muncitorilor este dator că'n loc de vorbe multe să-și îndeplinească datoria. Trebuie să mai aducem multe jertfe și va trebui chiar să scărșnim din dinți”... După vorbirea lui Kun s'a cântat Marseileisa — „Ren. Rom”.

— **Congresul sfaturilor în Germania.** Al doilea congres al sfaturilor de lucrători și soldați s'a deschis în vechea cameră a seniorilor. Trupele guvernamentale protejază clădirea și supraveghează circulația. Numărul delegaților prezenți la deschiderea ședinței era de 288. Printre aceștia figurau 9 reprezentanți ai Austriei, în timp ce Bavaria nu număra niciunul. Intre altele a fost prezentată o moțiune, prin care se cerea să se trimeată felicitări guvernelor sovietice din Rusia și Ungaria. Această moțiune a fost combătută cu vehemență de către majoritari, și discuția degeneră repede în tumult. O ordine de zi cerând liberarea imediată a lui Ledebour a fost votată cu 108 voturi contra 82. Încă nu se poate prevedea care va fi atitudinea guvernului în această chestiune.

— **Grevele din Germania.** Greva generală dănuște. În urma lipsei de cărbuni circulația căilor ferate în diferite părți ale Germaniei a trebuit să fie restrânsă și mai mult. Cu deosebire în regiunea direcțiunii de cale ferată Halle, numărul trenurilor a fost redus simțitor astfel că și legătura dintre Halle-Berlin în Saxonia și Frankfurt pe Main a fost restrânsă. După cum s'a anunțat comisariul imperiului pentru Prusia August Vinig a reușit de a rezolva chestiunile grevelor în Danzig. Lucrul a fost reluat fără excepție chiar în atelierele principale ale căilor ferate, care fuseseră focarul mișcărilor precedente.

— **Frontierele Germaniei și Ceho-Slovaciei.** Consiliul de patru a fixat viitoarea frontieră a Germaniei și a republicii ceho slovace.

— **Delegații germani la Paris.** D-l Dutasta, secretar general al conferinței păcii, a părăsit Parisul, pentru a comunica generalului Nudant, șeful misiunii aliate pentru armistițiul din Spaa, să prezinte delegaților germani indicațiunea, ca aceștia să sosească la Versailles în scara de Vineri. Germanii vor comunica acest mesaj guvernului lor.

— **Palestina independentă.** S'a hotărât ca Palestina să fie un stat independent, sub mandatul Angliei.

Se deschide poșta!

Din loc sigur aflăm că dela 1 Mai începând oficiul poștal își începe funcționarea regulată, adică se vor primi iar mandate cu bani, scrisori recomandate și colete (pachete). În fine a dat Dumnezeu după patru luni de stagnare, de amorțeală și de viață primitivă eră și timpul. Numai să nu ne bucurăm, prea de timpuriu.

Către comitetele grupelor minere.

Pentru ușurința facerii dărilor de seamă notăm mai jos cum se împarte cotizația lunară de 3 coroane.

Marca verde la Uniune	1 cor. 40 fil.
Marca roșie abonament la foaie	1 „ 60 „
	total 3 cor.

La centrală trebuie trimes:

Suma întregă după marca verde a Uniunii	1 cor. 40 fil.
După marca roșie a abon. la foaie — „ 90 „	
Fondul de rezistență pentru întreaga țară	— „ 16 „
	total 2 cor. 46 fil.

La grupa locală rămâne:

10 procente dela marca foi	10 fil.
Cotizație locală	44 „
	total 54 fil.

Comitetul central provizoriu.

Fondul de agitației și al presei.

În zilele din urmă s'au primit următoarele sume:

Colecția tov. Petru Groza din Cuptoria, Sxecul: Petru Groza 3 cor., Lazăr Oșișri 2, Iconia Martin 2, Traian Slavin 4, Ioan Groza 2, Jurgi Groza 1, Ioan Marcu 2 cor. 50 fil., Adam Martin 1 cor. 50 fil., Nicolae Faur 1 cor., Petru Meda 2, Marcu Bululuc 2, Zarie Ianovici 3, Ioan Jurgiu 3, Petru Petru 1, Eva Petru 1, Josem Farcia 2, Ioan Gadia 2, Nicolae Bululuc 1, Petru Marghita 2, Petru Marghita 1, Miuți Jona 1, Ianou Bululuc 2, Adam Martin 2, Măruța Ciomag 2, Tiu Minda 2, Ioan Meda 1, Ioan Chischină 2, Petru Drăgan 2, Petru Micloșină 2, Jurgi Marcu 2, Ioan Micloșină 2 cor. 50 fil., Nicolae Tiofaniaș 2, Petru Ogrin 2, Petru Meda 2, Nicolae Marcu 2, Martin Meda 2, Ioan Groza 2, Ioan Martin 2, Petru Micloșina 2, Mihai Ianou 2, Ștefan Mihai 1, Constantin Trandafir 1, Ioan Marcu 1, Nicolae Ioana 2, Petru Sugariu 2, Nicolae Sugariu 2, Meda Vida 2, Maria Trandafir 1, Crăciun Martin 1, Mihail Trandafir 2 cor. 50 fil., Petru Groza 2, Petru Meda 2, Petru Ursu 1 cor. 50 fil., Petru Drăgoi 2, Martin Ursu 1 cor. 50 fil., Petru Meda 1 cor. 50 fil., Ioan Bululuc 1 cor., Ștefan Drăgoi 1 cor. 50 fil., Petru Micloșină 2, Vasile Hora 2, Petru Miia 1, Ioan Trandafir 1, Petru Meța 2, Ioan Trandafir 2 cor. — Total 116 cor.

Colecția tov. Augustin Cosgaria din Vad: Nicolae Mărginean 5 cor., Amalia Mărginean 2 cor. 50 fil., Emil Mărginean 2 cor. 50 fil., Maria Dăneț 2 cor. 50 fil., Ioan I. Dăneț 2 cor. 50 fil., Victor Dăneț 2 cor., Ana Dăneț 2, Gheorghe Gavrila 2, Elena G. Gavrila 2, Nicolae N. Cosgaria 4, Reghina N. Cosgaria 3, Ștefan Borcea 2, Ioan Șt. Borcea 2, Nicolae Vornica 2, Tămaș Domian 2 cor. — Total 38 cor.

Colecția tov. Szakács Mátyás din Tie (Forgáskut): Héjas Gyula 4 cor., Gauma Victor 4, Zoltán Miklos 3, Eried Lajos 3, Purig Miklos 2, Ioan Nedeșan 2, Petru Lazar 2, Nicolae Vaida 2, Ana Pușcaș 1, Ioan Măsi 2, Carol Lăcătuș 1, Petru Roșca 1, Gavrila Pipoș 1, George Roșca 2, Ioan Moldovan 2, Constantin Pop 2, Constantin Roșca 1, Teodor Hulpei 2, Teodor Stoica 2, Ioan Suciu 1, Nicodim Torța 2, Dumitru Roșca 1, Vasile Borș 1, George Roșca 1, Ioan Boge 1, Simeon Tira 1, Ilie Oprețean 1, Vasile Gârba 2, Ioan Pop 1, Petru Șaș 1, Szabó József 2 cor 50 fil., Virrach Adam 2 cor. 50 fil., George Groza 60 fil., Borsos József 1 cor., Szabó Antal 1, Zsizsnyovszky Aladár 1, Ștefan Groza 2, Nicolae Niculaș 2, Gavrila Niculaș 2, Szakács Mátyás 10 cor 40 fil. — Total 77 cor. Suma arătată în numărul trecut cor. 23748 06
Total cor. 23749 06

Poșta Redacției și Administrației.

Ana Domnariu, Selişte. Nu corespunde adevărului cele spuse curierului nostru. Ești la curent până la 31 Dec. a. c. Foaia dela noi v'o trimitem regulat. — *I. Foica, Selişte.* Trebuia să faci mai de mult astfel. Com. va decide asupra lucrului și numai după hotărâre vom putea satisface dorința. —

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.

Tiparul tipografiei W. KRAFFT, Sibiu, Str. Orezului 10.

Cenzurat de: Maior Negulescu.

Dentistul Munteanu

7-26 Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 28

Consultații: orele 8-12 și 2-5.